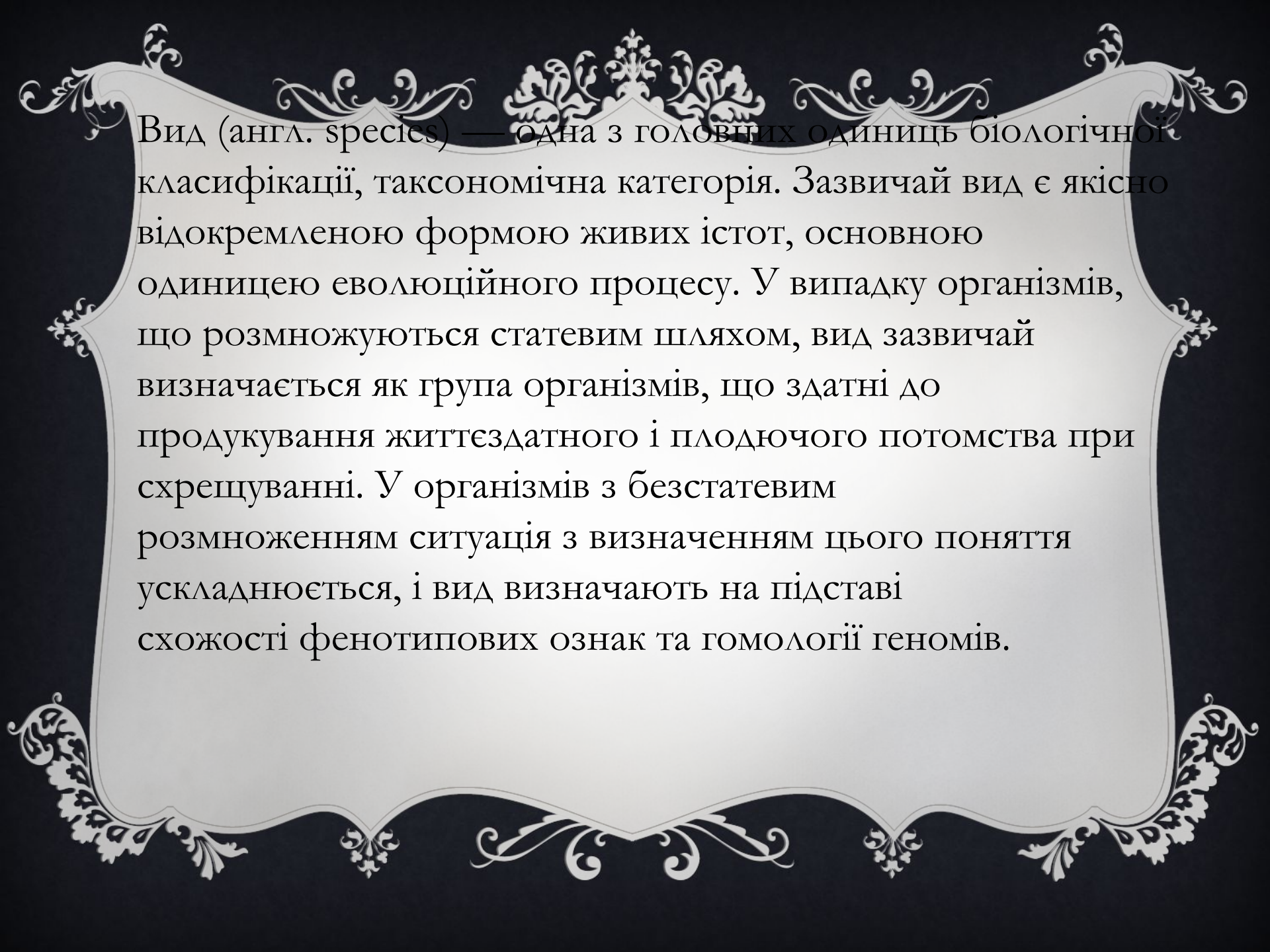




ВИД І ЙОГО КРИТЕРІЇ.  
ВИДОУТВОРЕННЯ



Вид (англ. species) — одна з головних одиниць біологічної класифікації, таксономічна категорія. Зазвичай вид є якісно відокремленою формою живих істот, основною одиницею еволюційного процесу. У випадку організмів, що розмножуються статевим шляхом, вид зазвичай визначається як група організмів, що здатні до продукування життєздатного і плодючого потомства при схрещуванні. У організмів з безстатевим розмноженням ситуація з визначенням цього поняття ускладнюється, і вид визначають на підставі схожості фенотипових ознак та гомології геномів.

# КОНЦЕПЦІЯ ВИДУ

Фактично всі головні концепції виду розроблені для організмів зі статевим розмноженням (насамперед, хребетні тварини і квіткові рослини), і поза цими групами концепції виду є надзвичайно хиткими і вимагають окремих групоспецифічних тлумачень (а таких груп — до 90% наявного різноманіття живих організмів). Проте, у кожному разі видове різноманіття є основним рівнем диференціації живого.

У зв'язку з різноманіттям форм диференціації живого та різноманіттям підходів до аналізу цього різноманіття розрізняють низку різних концепцій виду, серед яких можна назвати морфологічну, біологічну, філогенетичну, ампліфікаційну, розпізнавальну, генетичну та інші. Найпопулярнішою, хоча й найбільш суперечливою, є біологічна концепція, яку ще називають репродуктивною (формування генетично диференційованих і репродуктивно ізольованих популяцій, що здатні до симпатрії і вільно схрещуються тільки всередині себе).

## Становлення терміна

До кінця 17 століття відбулося накопичення відомостей про різноманіття форм тварин і рослин. Це призвело до уявлення про вид як про цілком реальну групу особин, схожих одна на одну приблизно так само, як походять один на одного члени однієї сім'ї, і відмітних від інших таких самих груп особин.

Видом вважалися, наприклад, вовк,

лисиця, ворона, галка, дуб, береза, пшениця, овес тощо.

Зростання числа описуваних видів вимагало стандартизації їх назв і побудови ієрархічної системи і більш

великих систематичних одиниць. Основна робота в цьому напрямку — «Система природи» (1735) шведського

натураліста Карла Ліннея, в цій праці закладені основи сучасної систематики тварин і рослин.



## Становлення терміна

Лінней об'єднав близькі види в роди, а подібні роди — в ряди і класи, запровадив для позначення виду подвійну латинську номенклатуру (так звану, бінарну номенклатуру), в якій кожен вид позначається назвою роду і наступною за нею видовою назвою. Наприкінці 18 століття систему Ліннея прийняли більшість біологів у світі.

У першій половині 19 століття французький науковець Жорж Леопольд Кюв'є розробив поняття типів будови, після чого тип як вищий таксон, тобто вища систематична категорія, був введений в «ліннеївську» систему. У цей самий час почали складатися уявлення про зміну виду в процесі розвитку живої природи. У результаті з'явилася еволюційна теорія Чарлза Дарвіна, викладена у його роботі «Походження видів шляхом природного добору» (див. також дарвінізм), яка показала необхідність при побудови природної філогенетичної системи, необхідність виходити зі спадкоємності генетичного зв'язку між формами живих організмів.

Види, які, можливо,  
виникли у результаті  
екологічного видоутворення  
в одній місцевості



Жовтець  
вогнистий



Жовтець  
повзучий



Жовтець  
язиколистий



Жовтець  
золотистий



Жовтець  
отруйний



Синиця  
велика



Московка



Синиця  
голуба



Синиця чубата



Гаїчка

## Властивості виду:

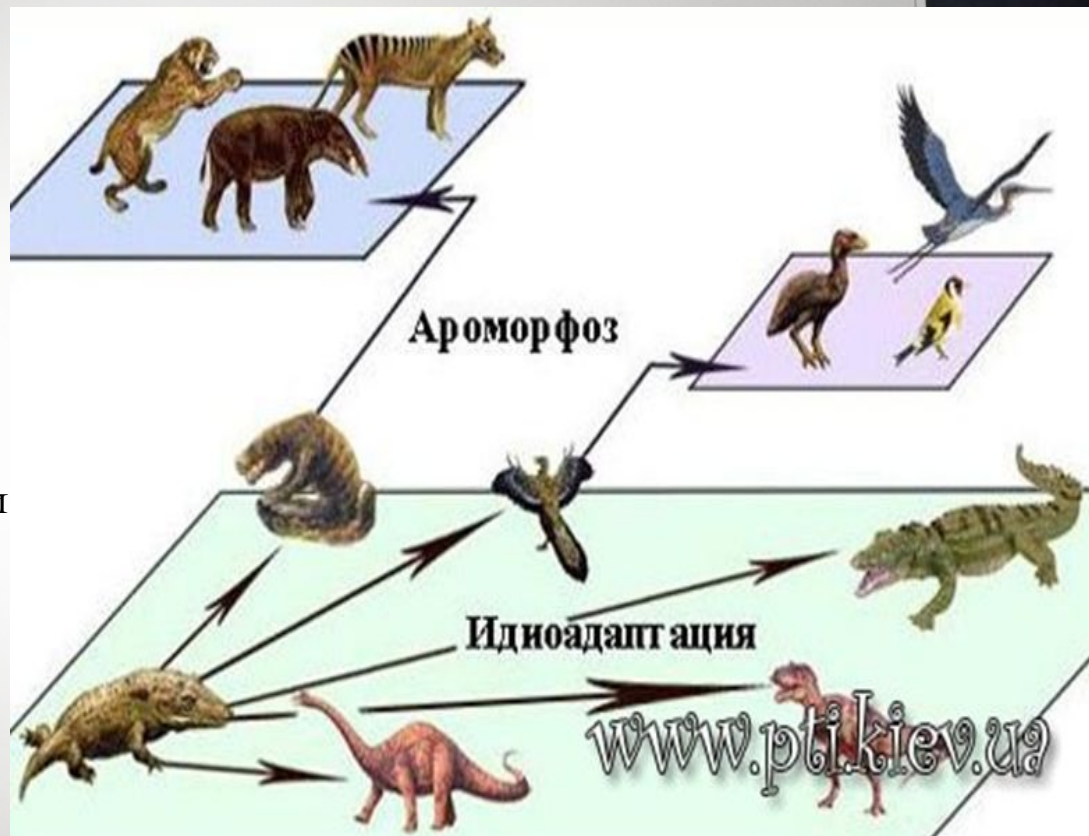
Здатних до схрещування з утворенням плідного потомства

Таких, що населяють чітко визначений ареал

Таких, яким притаманний ряд спільних морфологічних та фізіологічних ознак та типів взаємовідношень з біотичним та абіотичним середовищем

Відділена від інших аналогічних груп практично повною відсутністю гібридних форм.

Види, які не розрізняються за загальноприйнятими в діагностиці певної систематичної групи макроморфологічними критеріями, проте відрізняються за всіма іншими критеріями, відносяться до видів-двійників





## Характеристика:

а) Основною структурною одиницею в системі живих істот

б) Якісним етапом в біологічній еволюції

в) Основною таксономічною одиницею в біологічній класифікації

Основні таксономічні ранги (категорії)  
обов'язково присутні в класифікації будь-якого  
організму, і є такими:

Домен (domain)

Царство (regnum)

Тип (phylum) (для тварин) або Відділ (division)

(для рослин, бактерій, архей та грибів)

Клас (classis)

Ряд (ordo) (для тварин) або Порядок (для  
рослин та ін.)

Родина (familia)

Рід (genus)

Вид (species)